

Aktualizované vydání
knihy, která pomohla
již 20 000 seniorů

Josef Pecinovský

INTERNET PRO SENIORY

Orientace ve spleťtém prostředí Internetu
Hledání informací, e-mail, televize a rádio
Nákupy, jednání s úřady a další užitečné stránky
Zábava a komunikace přes Facebook

computer
press

Josef Pecinovský

Internet pro seniory

**Computer Press
Brno
2014**

Internet pro seniory

Josef Pecinovský

Obálka: Martin Sodomka

Odpovědný redaktor: Roman Bureš

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-251-4309-4

Vydalo nakladatelství Computer Press v Brně roku 2014 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 18 688.

© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Obsah

Úvod	7
Co je Internet	11
S jakými pojmy se na Internetu můžeme setkat	11
Jak připojit počítač k Internetu	13
Pozor! Internet je plný podvodníků!	16
Něco o heslech	18
Právní aspekty internetu	20
Microsoft Internet Explorer	23
Seznámení s programem	24
Prohlížení internetových stránek	29
Hypertextové odkazy	33
Hrajeme si se záložkami	37
Jak hledat na internetové stránce	38
Oblíbené položky	39
Historie	46
Nastavení programu Microsoft Internet Explorer	48
Jak získat z Internetu obrázky a text	51
Několik rad na závěr kapitoly	54
Jak vyhledávat	59
Vyhledávače	59
Jak hledat	60
Jak upřesnit vyhledávání	62
Elektronická pošta	67
Zřízení účtu	68
Odesílání a přijímání zpráv	75
Jak číst zprávy a jak na ně odpovídat	78
Správa pošty	82
Jak posílat velké zásilky	88
Jak stahovat data z Internetu	90

Obsah

Užitečné stránky	93
Slovníky a překladače	94
Slovník cizích slov	96
Pravidla českého pravopisu	97
Encyklopedie	99
Jízdní řády	101
Lékaři a lékárny	104
Mapy	108
Webkamery	114
Google Earth	115
Počasí	120
Geocaching	122
Vaříme	126
Něco pro kutily	127
Stránky pro seniory	128
Nakupujeme přes Internet	131
Vybíráme zboží	132
Kupujeme zájezd	139
Jednáme s úřady	143
Obecní úřady	143
Státní instituce	144
Jak spravovat účet u banky prostřednictvím internetu	148
Jak platit kartou	153
Internet a kultura	157
Čteme noviny	157
Programy kin a divadel	159
Kupujeme vstupenky	160
Sledujeme televizi a posloucháme rozhlas	162
Kde hledat dobrou hudbu	166
Jak najít informace o filmech	167
Knihy	169
Antikvariáty	172

Sociální síť – Facebook	175
Jak se registrovat	175
Hledáme přátele	179
K čemu může být Facebook dobrý	182
Jak ukončit své působení na Facebooku	185
Malý slovníček	189
Rejstřík	195

Úvod

Otevřeli jste knihu, která vás má provést tajemným světem internetu. Už to, že jste tuto knihu otevřeli, je dobrým počinem. Překonali jste totiž to zvláštní stadium, v němž si říkáte: „Na co já, stará bába (dědek), budu vlastně ten Internet potřebovat? Necháme to mladým!“

Tak předně – nikdy nejsme dost staří, abychom nemohli začít s něčím, co jsme zatím ještě nedělali. Nikdy není pozdě studovat (proto jsou tu univerzity třetího věku), nikdy není pozdě začít s turistikou, nikdy není pozdě začít sbírat známky nebo se učit vařit (to platí spíš pro pány), nikdy není pozdě naučit se řídit automobil (což se týká spíše dam) a nikdy není pozdě si pořídit počítač.

A když už ten počítač máme, nikdy není pozdě začít s internetem.

Nikdy nebudeme tvrdit, že jsme na to staří. Jsme na světě jen jednou, a proto budeme žít naplno. Tím spíš, že teď na to máme čas. Ano, ano, já vím, čekají nás vnoučata a musíme mladým hlídat byt, když oni jedou na dovolenou, a oni potřebují nakoupit, když jsou v práci a nestíhají to... Prosím, prosím, v rozumné míře ano, ale copak ti lidé nejsou ani trochu samostatní? Opravdu potřebují na všechno babičku?

Konec dvacátého století přinesl lidem Internet – a je to stejná revoluce jakou před sto lety znamenal film a před padesáti lety televize. Proč bychom se i my nemohli zúčastnit?

Bojíte se, že na to nebudete stačit? Že je to něco tak neskutečně složitého, že se v tom nebudete orientovat? Hned dodávám, že obavy nejsou na místě. Jistě, na Internetu se dá zabloudit, ale kdo se jen trošku vyzná, najde rychle cestičky zpět.

Ptejme se raději, co nás na Internetu čeká. A protože je Internet jedna obrovská celosvětová síť, v níž jsou navzájem propojeny miliony počítačů, otvírají se před námi netušené obzory. Internet je především zdrojem informací.

Už slyším ty námitky – vždyť neumím anglicky!

Tak především, nikdy není pozdě začít s angličtinou, a pak, kdo nechce, tak vlastně angličtinu nepotřebuje. Internet k nám bude tak přívětivý, že na nás bude promlouvat česky nebo slovensky, a teprve když mu to dovolíme, může spustit i jinou řečí.

Na Internetu leží statisíce stránek s informacemi, k nimž mají všichni, kdo se zapojí, okamžitý přístup. Nezáleží na tom, kde je počítač s těmito informacemi umístěn, a ani nás to nemusí zajímat. Vše je pro nás vzdáleno jen několik sekund. Takto můžeme číst noviny, listovat v encyklopedii, hledat programy kin a divadel, listovat v jízdním řádu, poslouchat hudbu nebo mluvené slovo, dívat se na televizi nebo filmy z archivu, nebo se dokonce podívat, jak to v právě v této chvíli vypadá takřka na každém místě na naší planetě. Můžete si dopisovat s každým, kdo je ochoten nám poskytnout svou adresu, můžete si s ním dokonce telefonovat, a aby toho nebylo málo, můžete se přitom i vidět.

Prostřednictvím Internetu můžete nakupovat. Internet vám také umožní, abyste na dálku řídili svůj účet v bance. Jen peníze na hotovosti, ty nám neobstará, pro ty je třeba dojít do bankomatu.

Tato kniha je určena všem, kteří už dosáhli vyššího věku, tedy seniorům. Text je této skutečnosti přizpůsoben, nehemží se odbornými výrazy a výklad je podáván pokud možno jednoduše a srozumitelně. Přesto se však některým složitějším výrazům nelze vyhnout, a proto je na konci knihy připojen malý výkladový slovníček.

Pokud odkazujeme v této knize na obrázky (a není jich málo), pro lepší orientaci jsou jejich detaily provázány s textem pomocí propojovacích čar.

Předpokládá se ale, že čtenář této knihy nesedí u počítače poprvé. Proto není možné vysvětlovat základní pojmy týkající se obsluhy počítače, ať už to je stolní počítač, nebo notebook (přenosný počítač). Je třeba, aby čtenář uměl zapnout a vypnout počítač, uměl v rozumné míře pracovat s myší a orientoval se na klávesnici. Čtenář by se měl vyznat na základní obrazovce operačního systému (Windows) a měl by umět spouštět a ukončovat programy. Rovněž se očekává znalost

práce s okny, zejména procházení mezi otevřenými programy a minimalizace a maximalizace oken. Jestliže jste v tomto oboru naprostý laik nebo teprve začátečník, poradte se nejdříve s jinými publikacemi této knižní řady od nakladatelství Computer Press (Počítač pro seniory nebo Notebook pro seniory).

Není možné, abychom tyto základní věci popisovali i v této knize, to by nám na Internet zbylo opravdu jen málo místa.

Poznámka: Tuto knihu jsme psali a obrázky pro ni jsme snímali v prostředí operačního systému Windows 8. Máte-li ve svém počítači starší operační systém (Windows Vista, Windows 7), nebo dokonce novější (Windows 9), může se stát, že se vzhled oken na obrázcích bude v detailech lišit od skutečnosti. Tyto rozdíly však nemohou být na škodu věci, s Internetem se pracuje stále stejně.

Co je Internet

Vrhněme se tedy do světa Internetu, té nesmírné počítačové sítě. Na Internetu je zvláštní to, že nikomu nepatří a že současně patří všem. Každý si v něm vymezí svůj díl, ať už dává k dispozici svá vlastní data, nebo dává prostor jiným uživatelům k umístění jejich dat, nebo si prostě jen data stahuje a prohlíží.

S jakými pojmy se na Internetu můžeme setkat

Internetu se říká různě, velmi často se setkáme také s výrazem web. Je to zkratka z výrazu World Wide Web, volně přeloženo celosvětová síť. Od toho pak pocházejí repliky jako „hledej to na webu“ nebo „najdeš to na webu“.

Všechny dokumenty, které si na webu můžeme prohlížet, jsou umístěny na počítačích, jimž se říká servery. Nebudeme pátrat po tom, kde ten který server je, není to důležité. Internet je seřízený tak, že pokud si vyžádáme určitou stránku, vždy se najde cesta, jak se k ní dostat.

Každá stránka, tedy každý dokument, má svou vlastní adresu. Říká se jí také URL (Uniform Resource Locator – „jednotný lokátor zdrojů“). Víc o tom vědět nepotřebujeme, důležitější pro nás je nějakou tu adresu znát, chceme-li se s tímto dokumentem seznámit.

Například adresa našeho nakladatelství vypadá takto – <http://www.albatrosmedia.cz/>. Jen pro informaci:

- http (Hypertext Transfer Protocol) je způsob kódování internetových stránek.
- www (World Wide Web) je základní internetový protokol. Stačí nám vědět, že existuje.
- albatrosmedia – to je doména druhého řádu, ale my prostě budeme vědět, že je to název stránky, kterou hledáme.

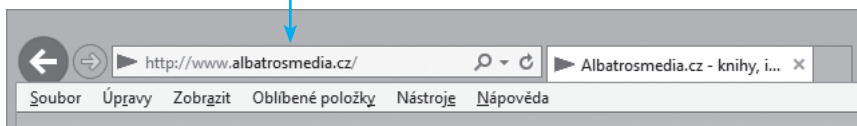
Kapitola 1 – Co je Internet

- cz – tomu se říká generická doména a pro nás označuje zemi, v níž by se server měl nacházet.

Co se týče pojmů http a www, nemusíme ani vědět, že existují. Internetový prohlížeč si tyto protokoly sám vyhledá a nám jen stačí, když napíšeme název stránky, a někdy ani nemusíme přidávat generickou doménu.

Tip: Ostatně můžeme si to ihned zkusit. Máme-li spuštěný program Microsoft Internet Explorer, napíšeme do řádku pod záhlavím okna výraz albatrosmedia a stiskneme klávesu Enter. Můžeme sledovat, jak se text na obrazovce během psaní mění a co nakonec udělá po stisku Enter.

Obrázek 1.1 Takto vypadá adresa internetové stránky

Tip: Ve většině případů nebudeme ani muset zadávat adresu stránky, pokud využijeme speciální stránky zvané vyhledávače.

Podle generické domény snadno poznáme zemi, odkud internetová stránka prochází. Jen pro zajímavost malý přehled:

- com, gov, net, org – toto vše má původ v USA
- cz - Česká republika
- sk – Slovensko
- de – Německo
- pl – Polsko
- at – Rakousko
- gb – Velká Británie

A tak bychom mohli pokračovat dál a dál, podobných domén je několik stovek.

Jak připojit počítač k Internetu

Na tomto místě budeme předpokládat, že už náš počítač k Internetu připojený je. Není-li tomu tak, jediná akce, kterou bychom měli podniknout, je najít si vhodného poskytovatele připojení (někdy se mu též říká provider).

Není myslitelné, aby nezkušený člověk, byť i s návodem v ruce, připojoval vlastní počítač k internetové síti krok za krokem. Připojení počítače k síti není sice složité, ale tady platí, že není počítač jako počítač a není síť jako síť. Vždy se najde nějaká ta zvláštnost či odchylka, kterou je třeba operativně vyřešit, což prostě nemůže dělat laik.

Navíc poskytovatele Internetu tak jako tak potřebujeme. Obvykle to je počítačová firma se sídlem v místě nebo telefonní společnost, popřípadě i dodavatel signálu kabelové televize.

Navíc nesmíme být překvapeni, že se za tuto službu platí. Není to žádná likvidační částka, je v řádu stokorun měsíčně, a za to se nám dostane nepřetržitého připojení (24 hodin denně) nasmlouvanou rychlostí.

Tou rychlostí se rozumí množství dat přenesených za jednotku času. Tato rychlost se udává v jednotkách zvaných MegaBity za sekundu (Mb/s).

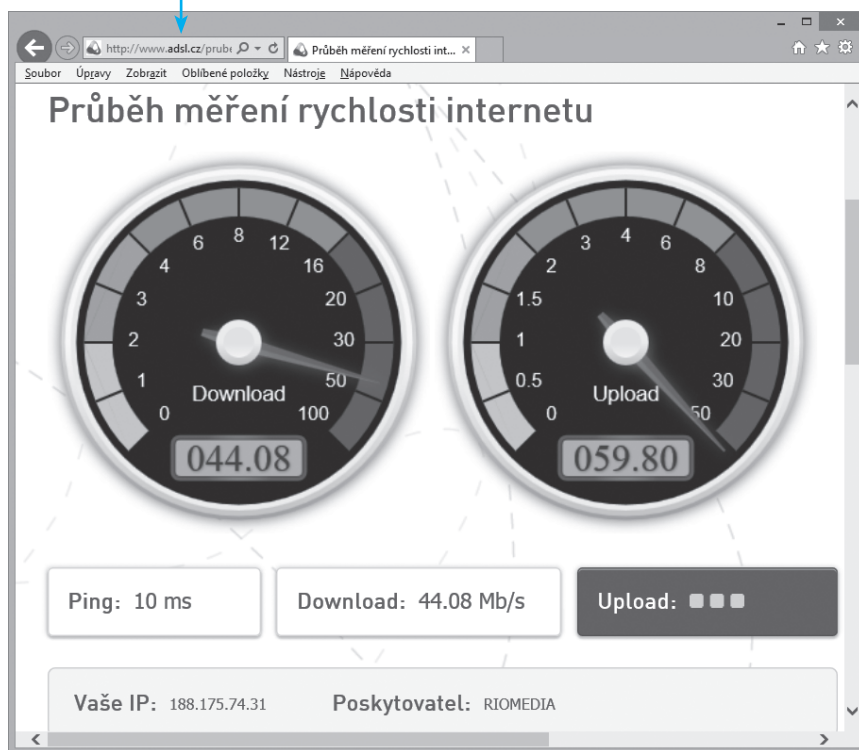
Platí, že nejrychlejší připojení nemusí být nejlepší. Čím rychlejší připojení, tím víc budeme totiž platit. A pak je otázka, zda toto rychlé připojení opravdu využijeme.

Pro běžné surfování (listování mezi stránkami) žádnou extra velkou rychlost nepotřebujeme. Jestliže však chceme poslouchat rozhlas, už se může stát, že naše rychlost připojení nestačí, a ještě vyšší nároky na rychlost budeme mít při sledování televizního vysílání.

Kapitola 1 – Co je Internet

Tip: Pokud již máme počítač připojený k Internetu, můžeme si kdykoli zkontrolovat, jakou rychlostí náš Internet běží. K tomu slouží nejrůznější webové stránky, například **ADSL.cz** – viz obrázek 1.2. Důležitá je především rychlost dat přicházejících do našeho počítače (download) a potom rychlost, jakou data odesílá náš počítač (upload).

Obrázek 1.2 Měření rychlosti připojení

Tady je třeba vědět, že v dnešní době se nabízí pomalá (ale levná) rychlost připojení 2 Mb/s, ale mnohem lepší, a ne o moc dražší, je nechat si připojit počítač rychlostí zhruba 20 Mb/s, což už bohatě postačí na rozhlasové a někdy i televizní vysílání v malém rozlišení. Jestliže se nabízí ještě rychlejší připojení, měli bychom váhat, zda se nám skutečně vyplatí. Někdy je výhodnější nechat si zřídit pomalejší připojení a teprve poté, až se při stahování objeví potíže, si nechat zřídit připojení rychlejší.

Poznámka: Mimochodem, rychlost připojení podle obrázku 1.2 je plně postačující na sledování televizního programu v kvalitě HD.

Platí, že nebudeme nakupovat žádné složité technické zařízení. Poskytovatel připojení je povinen nám zavést Internet až do bytu, ať už kabelem, nebo bezdrátovým signálem, připíchnout k němu počítač a Internet zprovoznit. Je nemyslitelné, aby mechanici natáhli kabel a řekli – to už si připojíte sami! Od takové firmy rychle pryč!

Velmi často si uživatelé zřizují v bytě vlastní počítačovou síť. Není totiž výjimkou, že v jedné domácnosti se vyskytují dva i více počítačů. Nejen dědeček, ale i babička si rádi na Internetu prohlédnou nějaké ty stránky a pak je výhodnější, když k tomu má každý svůj vlastní přístroj.

Poskytovatel připojení potom zavede signál k zařízení zvanému router, česky směrovač, běžně se mu ale říká wifina. Tento přístroj dovede rozdělit příchozí signál do několika počítačů nebo – ještě lépe – vytvoří doma bezdrátovou síť, tzv. Wi-Fi. Potom není třeba nikde natahovat žádné kabely, internetový signál budeme lovit ze vzduchu.

V každém případě počítač, který se má připojit k Internetu, musí mít zařízení běžně zvané síťová karta. Jestliže jsme počítač získali v posledních deseti letech, určitě v sobě síťovou kartu zabudovanou má. Notebooky se k bezdrátové síti Wi-Fi připojují dnes automaticky, pro stolní počítače je třeba zajistit malý adaptér, který se zasune do jednoho z přípojných portů USB a má takovou malou anténku.

To vše opět nebudeme dělat sami, nechme poskytovatele připojení, aby nám zavedl Internet až na monitory všech domácích počítačů. A nesmíme mít strach, že v případě připojení několika počítačů budeme platit víc peněz. Není to pravda, platí se za zavedení Internetu do bytu, a jak si dál budeme rozdělovat signál, to už je náš problém.

Tip: A pokud používáme k připojení na Internet notebook, máme ještě jednu výhodu. Prakticky všude na světě, v restauracích, kavárnách, hotelech, nádražích, a teď už i ve vlacích, existuje bezdrátová internetová síť. S vlastním notebookem se připojíme k Internetu všude na světě!

Pozor! Internet je plný podvodníků!

Než se společně vydáme do světa Internetu, je třeba se zakousnout do kyselého jablka. Ne všichni, kteří s námi tu radost sdílejí, jsou hodní a laskaví, jak by se u lidí mělo předpokládat. To, že si na webu lidé nadávají a spílají, to je to nejmenší zlo a nad to se můžeme povznést. To, že Internet je plný pornografie a stránek propagujících násilí, v nás může sice vzbuzovat hnus a odpor, ale nic s tím neuděláme. Stránky, s jejichž obsahem buď morálně, společensky nebo politicky nesouhlasíme, prostě nebudeme navštěvovat.

Horší je, že současně s užitečnými informacemi mohou ze světa proudit do našeho počítače doslova jedy, které kolem sebe plivou zlí a zjištní lidé.

Internet je plný klamavé reklamy. Od solidní reklamy ji takřka nerozeznáme. Proto je třeba přistupovat k reklamě s náležitým odstupem a nenaletět na každou boudu.

Internet je plný spamu. Tím slovem se rozumí nevyžádaná pošta, jsou to tedy zprávy elektronické pošty, o které nestojíme a které nám kdosi posílá s úmyslem propagovat své obvykle předražené a pochybné zboží a služby. Obrana proti spamu skoro neexistuje, tou nejpodstatnější asi je utajení vlastní elektronické adresy. Více si o této skutečnosti povíme u kapitoly o elektronické poště.

Upozornění: Speciálně otravné jsou zprávy nabízející výhodné půjčky bez ručitele. Rozhodně nedoporučujeme je ani otvírat, v drtivé většině případů se jedná o lichvu.

Internet je plný škodlivého softwaru; slovem software se zde rozumí totéž co program. Takový program, ať už to je počítačový vir, nebo tzv. malware, vnikne v nestřeženém okamžiku do vašeho počítače a jediným cílem jeho snažení je páchat škody. Důsledky mohou být až dramatické – tím nejmenším z nich je zneužití vašeho počítače pro rozesílání nevyžádané reklamy. Horší už může být ztráta dat, ale někdy dokážou tyto programy přecíst i naše hesla nebo se doveudou tvářit jako jiné užitečné programy, například určené pro správu

bankovních účtů. Ochrana je prostá – nikdy nestahovat jakýkoli program, který by byl něčím podezřelý, vyhýbat se podezřelé elektronické poště. A nehrát počítačové hry! Důležitou ochranou je tzv. firewall (volně přeloženo ohnivá zeď), což je program, který ochraňuje náš počítač proti útokům zvenku. Sami jej nebudeme neinstalovat, ostatně bývá součástí operačního systému.

Svět (a to nejen internetový) je plný hackerů, tedy lidí, kteří prolamují ochranu internetových stránek ať už s cílem upevnění vlastního pochybného sebevědomí, nebo jim jde o neoprávněný zisk. Každý z nás si dovede jistě představit, co by se přihodilo, kdyby někdo takto zaútočil na stránky nějaké banky a dostal kompletní přehled o účtech klientů, hesla k jejich účtům, a ještě navíc kódy platebních karet. S ochranou před hackery je to horší, mnohdy se neubrání ani stránky velkých oficiálních institucí. Platí zásada: z pevného disku počítače se nesmí nikdo dovědět žádné důvěrné údaje o majetkových poměrech ani nesmí přečíst hesla k bankovním účtům nebo platebním kartám.

Na Internetu bohužel narazíme i na nepoctivé obchodníky, kterým zaplatíme za zboží nebo služby, ale další reakce od nich už se nedočkáme. Tady platí jiná rada: neplatit za nic předem, pokud si druhou stranu pořádně neproověříme.

Prostřednictvím Internetu lze sázet, a ač se takové stránky tváří velice přívětivě a přátelsky, dokážou z uživatele vytáhnout během pár hodin velké peníze. Rada je prostá: nikdy nehrát na Internetu o peníze a vyhýbat se sázkovým stránkám jako čert kostelu.

Internet je plný zlodějů, kteří z uživatelů dokážou vytáhnout jejich adresy a také lecjaký ten údaj o sociálním postavení a majetkových poměrech. V tomto směru jsou nebezpečné především tzv. sociální síť (Facebook), kdy si člověk ani neuvědomí, co všechno vyžvaní. Když veřejně oznámí, že odjíždí na 14 dní na dovolenou a nad jeho domem má nepřímý dohled soused, nesmí se potom divit, že najde svůj byt po návratu vykradený. Platí zásada: nikomu nesdělovat nic víc než jméno, a pokud k němu máme velkou důvěru, tak ještě adresu elektronické pošty.

Internet je plný pirátů. Tím se rozumí lidé, kteří umístí na Internet díla podléhající autorskému zákonu bez souhlasu majitele autorských práv, ať už je to televizní záznam, hudební klip, film, nebo text knihy. Podezření by taková stránka měla v uživateli vzbudit tehdy, když zjistí, že je něco takového zadarmo.

Snad jsme čtenáře předchozími odstavci od Internetu neodradili. Zase si nesmíme myslet, že za každou adresou se skrývá banda pirátů a zlodějů, kteří si brousí peníze na náš důchod a na naše vkladní knížky. Ale budeme opatrní a každý nový krok do neprozkoumané oblasti budeme pečlivě vážit.

Něco o heslech

Jakmile budeme pronikat hlouběji a hlouběji do světa Internetu, záhy zjistíme, že mnohé užitečné informace jsou vyčleněny pouze pro jakési VIP uživatele. Příkladem může být chuť vyjádřit se v diskuzi k novinovému článku. A vida, ona nám ta stránka oznámí, že diskutovat smějí pouze registrovaní uživatelé. Podobně na tom budeme, když se budeme jakkoli chtít zapojit například do dění na Facebooku, nakupovat, diskutovat se svou zdravotní pojišťovnou nebo svou bankou.

Jako anonymní uživatelé máme mnohdy jen omezená práva. Pokud například často nakupujeme v určitém internetovém obchodě, brzy zjistíme, že je užitečnější se na jejich stránkách registrovat a pak se pravidelně přihlašovat – a není to jen proto, že příště nemusíme vyplňovat údaje. Přihlášení nám umožní sledovat zásilku krok za krokem a mnohdy získáme přehled o všech nákupech, které jsme prostřednictvím daných stránek učinili.

Upozornění: Přesto i tady platí opatrnost. Budeme se registrovat jen tam, kde o to opravdu stojíme. Většinou si taková registrace žádá naši adresu a telefonní číslo.

Když se někde registrujeme, chce se po nás především uživatelské jméno (to si můžeme vymyslet, dost často to bývá i adresa elektronické pošty) a pak také heslo. Bez těchto dvou údajů se k dané stránce nepřihlásíme.

Problém bývá s hesly. Některé stránky nejsou nijak podstatné a registrujeme se na nich vlastně jen kvůli pohodlí. Tam můžeme vlastně použít libovolné heslo a nemusíme se obávat zneužití. Ale heslem odemykáme i bankovní účet...

Upozornění: Především: důležitá hesla si nikdy nezapisujeme někam do počítače, protože odtamtud se dají přes veškerou ochranu vyčíst. Buďto je nosíme v paměti, nebo si je zapíšeme doma a uložíme na takové místo, kde by je málokdo hledal.

Ale takové heslo by mělo být silné. Máme-li jediného vnoučka jménem Josef a jeho jméno použijeme jako heslo, kdokoli jen trochu šikovnější brzy naše heslo uhádne.

Ideální heslo by mělo být kombinací velkých a malých písmen a číslic. Jestliže si zřizujeme účet u banky nebo zdravotní pojišťovny, dostaneme heslo k účtu poštou zapečetěné v obálce a hned uvidíme, že je to podivná směs znaků. A hlavně nezapamatovatelná. I toto heslo můžeme používat nadále, ale přece jen se vyplatí heslo změnit do zapamatovatelného stavu, a přesto tak, aby je nikdo neodvodil.

Jen malý příklad – zkusme zkombinovat číslo domu, kde bydlíme (například 1024), s jménem psa (Berry), například takto: 1B0e2r4ry. Používáme malé i velké písmeno i číslice, z našeho pohledu je sled znaků logický, a přece na něj málokdo přijde, tím spíš, že můžeme psát například číslo pozpátku.

Aby toho nebylo málo, pro některé úkony na Internetu nestačí jen zapsat heslo. Například zadáme-li bance příkaz k platbě, vyžaduje se po nás autorizační kód, který nám ale přijde do mobilního telefonu jako SMS.

Tip: Budeme si pamatovat: používáme silná hesla, tedy kombinaci velkých a malých písmen a číslic, a tato hesla nikomu nesdělujeme!

Právní aspekty internetu

Na Internetu lze najít všechno. A pokud tam něco není, brzy to tam bude. Jde ale o to, zda vše, co lze na Internetu najít, má své opodstatnění v zákoně.

Mnohá data jsou totiž na Internetu umístěna zcela protiprávně. Jde především o díla podléhající autorskému zákonu, ať už to je hudba, mluvené slovo, fotografie, filmy, povídky nebo i romány.

Existují dokonce i webové stránky, které se na umístění a šíření takových audiovizuálních děl specializují. A protože je dle našeho právního řádu trestné dokonce i na existenci takové stránky upozornit, tak se z této knihy nikdo nedoví, které stránky to jsou, přestože na ně obvykle přijde každý sám během pár minut zadáním jednoduchého dotazu.

Lidem, kteří tato díla umísťují na Internet, se říká piráti, i když to je trochu nadnesené. A stránky, odkud se tato díla dají stahovat, jsou tedy stránky pirátské.

Autorský zákon nám říká, že práva k uměleckému dílu trvají po dobu života autora a ještě dalších 70 let po jeho smrti. Takže jsou-li na Internetu umístěna díla Oty Pavla, porušuje se zákon, ale například díla Karla Čapka už jsou volně šiřitelná, protože od jeho smrti uplynulo už víc než 70 let.

Trochu horší to je s díly přeloženými. Možná by se dalo říct, že Mark Twain zemřel v roce 1911, a jeho díla lze tedy volně šířit, ale překladatel stále ještě běhá mezi námi – a ten má přece také nějaká práva. Platí tedy: Mark Twain jenom v originále.

A teď se v tom máme orientovat – jak poznáme, že to, co stahujeme, umístili na Internet piráti?

Obvykle jednoduše – takové dílo je k dispozici zadarmo. A v našich krajích platí, že co je zadarmo, s tím si může každý nakládat, jak chce. A kde není žalobce, tam není soudce.

Počet trestů udělených narušitelům autorských práv je zatím směšně malý. A obrana proti tomu? Zkušenosti nám říkají, že se tomu snad

ani bránit nedá. Pokud se objeví na trhu nějaká atraktivní kniha nebo nový hit známého zpěváka či projde v kině zajímavá premiéra, můžeme vzít jed na to, že do týdne je toto dílo k dispozici na internetu.

Tady by se dalo říct, že vydavatelé a nakladatelé poněkud zaspali dobu. Proč nechávat pirátům volné pole, když mohou na Internet tato díla umístit sami? A proto se teď stále častěji stává, že s papírovou verzí knihy se vydává i verze elektronická, kterou si kdokoli může legálně stáhnout – a také samozřejmě zaplatit. Cena je pochopitelně nižší než za knihu papírovou. Otázkou je, zda je ten rozdíl dostatečný, aby piráty zastavil v rozletu.

A co teď s tím má dělat chudák senior? Smíme si vůbec takové nezákonně umístěné dílo stáhnout nebo, nedejbože, přechíst?

Odpověď si dejme sami.

Podstatné je, že sami nesmíme takové dílo dále po Internetu šířit. Některé pirátské stránky totiž umožňují stahování hudby či textu za to, že ten, kdo stahuje, sám Internetu nějaké to dílo poskytne. A to už je za hranicí zákona.

Microsoft Internet Explorer

Jistě, už jsme toho napovídali dost. Teď se konečně dostáváme do akce, teoretické úvody a mentorování máme za sebou.

Vrhněme se po hlavě do světa internetu! Abychom na něm mohli svobodně surfovat, potřebujeme spustit program, prohlížeč internetu.

Mnozí nám brzy budou radit, že bychom měli přejít na úplně jiný prohlížeč, než používáme, a začnou nám popisovat výhody programů Chrome nebo Mozilla Firefox. Ostatně, nic nám nebrání si je vyzkoušet, ale v počítači už máme nainstalován Microsoft Internet Explorer a proto jen o něm bude další pojednání. A v celém zbytku knihy u něj zůstaneme.

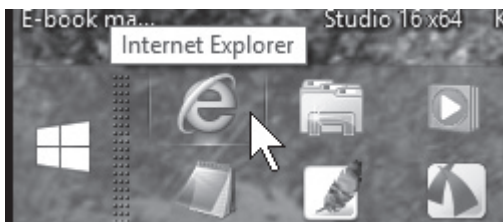
Ony totiž ty ostatní prohlížeče jako kdyby mu z oka vypadly. Je to tak, moc nového se vymyslet nedá a autoři programů prostě opisují jeden od druhého.

Microsoft Internet Explorer spustíme stiskem jeho **tlačítka na hlavním panelu**. Po instalaci operačního systému je tam vždy najdeme, a chybí jen tehdy, pokud je nějakým neodpovědným krokem necháme zmizet. Program spustíme, když na tomto tlačítku klepneme.

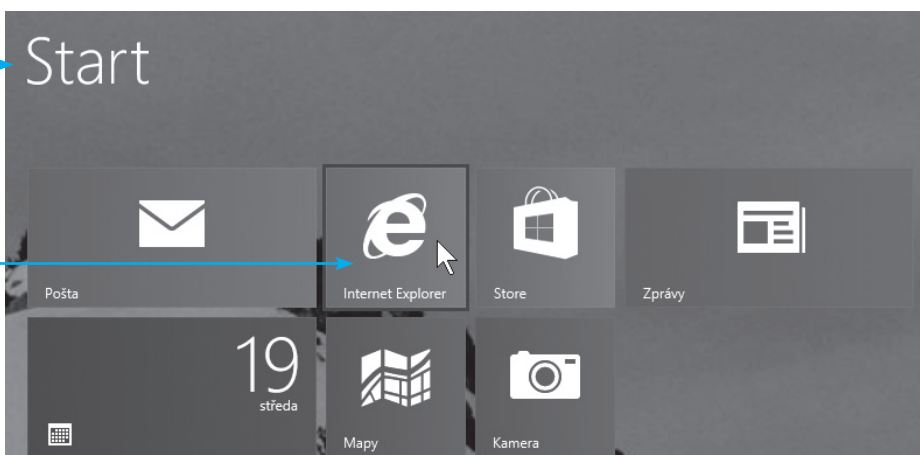
Tip: Nenajdeme-li tlačítko programu na hlavním panelu, určitě se nachází na pracovní ploše Windows.

Kapitola 2 – Microsoft Internet Explorer

Obrázek 2.1 Takto lze spustit Microsoft Internet Explorer

Další možností, kde najít **tlačítko pro spuštění** Microsoft Internet Explorer, je nabídka **Start**. Ve Windows 8 je tato nabídka dostupná, pokud stiskneme klávesu se symbolem Windows, ve starších verzích pak je třeba stisknout klávesovou zkratku **Alt + Esc**.

Obrázek 2.2 Spuštění programu z nabídky Start

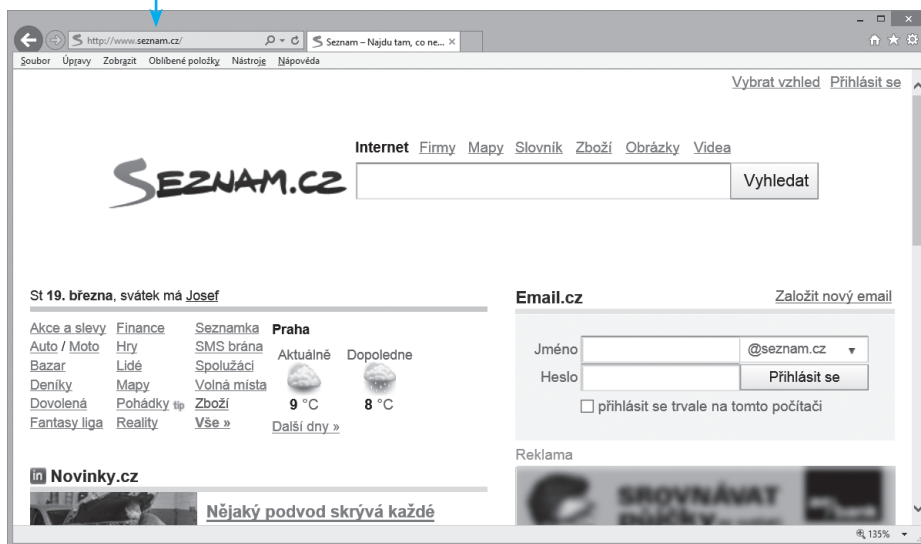
Seznámení s programem

Protože je Microsoft Internet Explorer dílem programátorů firmy Microsoft, po prvním spuštění se nám na ploše okna obvykle zobrazí nějaká nabídka služeb Microsoftu. Tímto se autorům programu omlouvám, že jejich snahy budeme ignorovat. My senioři je obvykle nepotřebujeme. Chceme nyní od Internetu něco jiného.

Proto hned zobrazení okna poněkud změníme. Klepneme do **vstupního pole** na panelu **Adresa** a napíšeme sem slovo seznam (nebo seznam.cz). Vše potvrdíme stiskem klávesy **Enter**. Výsledek můžeme porovnat s obrázkem 2.3.

Upozornění: Začátečníci si velmi často pletou adresu internetové stránky s adresou elektronické pošty. V tomto případě píšeme adresu internetové stránky, a ta nikdy neobsahuje znak zavináč – @!

Obrázek 2.3 Okno programu Microsoft Internet Explorer

Poznámka: Server Seznam.cz je tzv. portál neboli vyhledávač, jeho prostřednictvím lze vyhledávat další internetové stránky. Vyhledávačů existuje mnoho a museli jsme se v této knize pro jeden z nich rozhodnout. Pokud by se nám seznam nezamlouval, můžeme si vyzkoušet tutéž hru se slovy **Centrum.cz**, **Atlas.cz** nebo **Google.cz**.

Poznámka: V této knize popisujeme verzi Microsoft Internet Explorer 11. Je možné, že v době vydání této knihy bude již k dispozici další verze, a tak se skutečnost může odchýlovat v některých nezávažných případech od našeho textu.

Kapitola 2 – Microsoft Internet Explorer

Microsoft Internet Explorer se otvírá ve standardním okně Windows. Znamená to, že v něm najdeme tyto části:

Záhlaví okna je obvykle prázdné, ale po pravé straně jsou k dispozici **tři systémová tlačítka**, pomocí nichž lze okno minimalizovat, maximalizovat a zavřít.

O kousek níž najdeme dvě tlačítka **Zpět** a **Vpřed**, která slouží k procházení mezi stránkami, které jsme už navštívili.

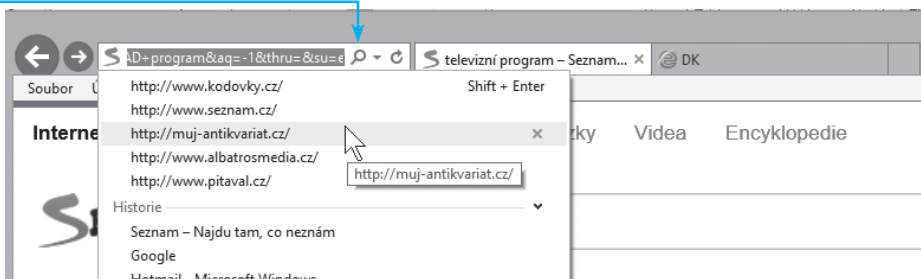
O panelu **Adresa** už jsme se zmiňovali; po jeho pravé straně lze však nalézt tlačítko **Zobrazit automatické dokončování v panelu Adresa**, jehož stisknutím dostaneme nabídku několika naposledy navštívených stránek.

Tip: Povšimneme si, že během psaní adresy stránky v poli **Adresa** se program snaží předvídat a automaticky dokončuje to, co píšeme. Pokud chceme jeho nabídku přijmout, stiskneme klávesu **Enter**, v opačném případě píšeme dál.

Jestliže je dlouho otevřená nějaká stránka, může se stát, že se na ní na serveru něco změní; to je příklad elektronických novin nebo jiné stránky, která se průběžně aktualizuje (například tzv. on-line reportáže). Aby se zobrazil aktuální obsah, je třeba stisknout tlačítko **Aktualizovat**. Pohodlnější je však stisknout klávesu F5, dosáhneme stejného účinku.

Samotný řádek **Adresa** lze použít k vyhledávání, když stiskneme tlačítko **Najít** a pak zapíšeme hledaný výraz. Po stisku klávesy **Enter** se však otevře vyhledávač Bing, který je produktem firmy Microsoft. Tím ale nechceme říct, že jej nebudeme používat.

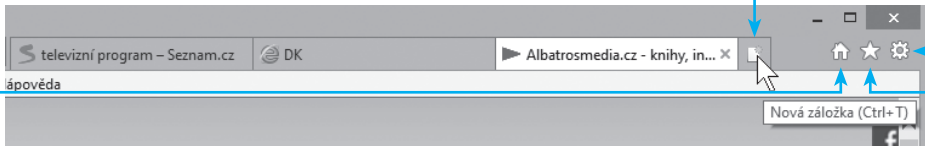

Obrázek 2.4 Adresní řádek v okně Microsoft Internet Exploreru

Microsoft Internet Explorer umožňuje současně otevřít několik internetových stránek. Ty se pak zobrazují v tzv. záložkách.

Další záložku lze otevřít stiskem tlačítka **Nová záložka**. Tímto se ale neotevře zcela prázdná stránka, Microsoft Internet Explorer nám na ní nabídne miniatury deseti stránek, které jsme navštívili naposledy.

Mezi záložkami lze procházet tak, že klepneme na ouško záložky,

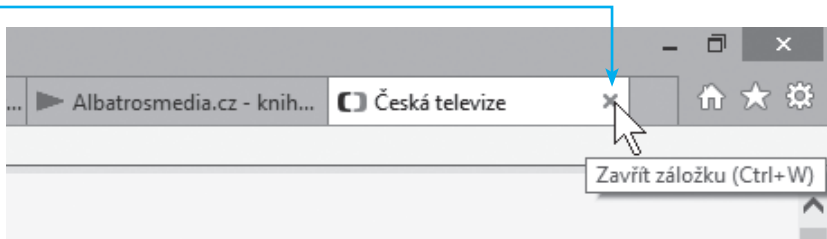

Obrázek 2.5 Vložení nové záložky

Přebytečnou záložku můžeme odstranit, když stiskneme tlačítko **Zavřít záložku** na ouško záložky. Stejně nám poslouží i stisk klávesové zkratky **Ctrl** + **W**; tím se zavře vždy aktuálně otevřená záložka.

Po pravé straně vedle záložek jsou dostupná další tři tlačítka:

- Tlačítko **Domů** otevře v aktuální záložce tzv. domovskou stránku, tedy tu, kterou si sami určíme.
- Tlačítko **Zobrazit oblíbené položky, kanály a historii** otevře po pravé straně okna příslušný panel. Jeho popis je k dispozici o několik odstavců dál.
- Tlačítko **Nástroje** (nebo stisk **Alt** + **X**) otevře nabídku nástrojů; jako začínající uživatelé ji pravděpodobně příliš využívat nebudeme.

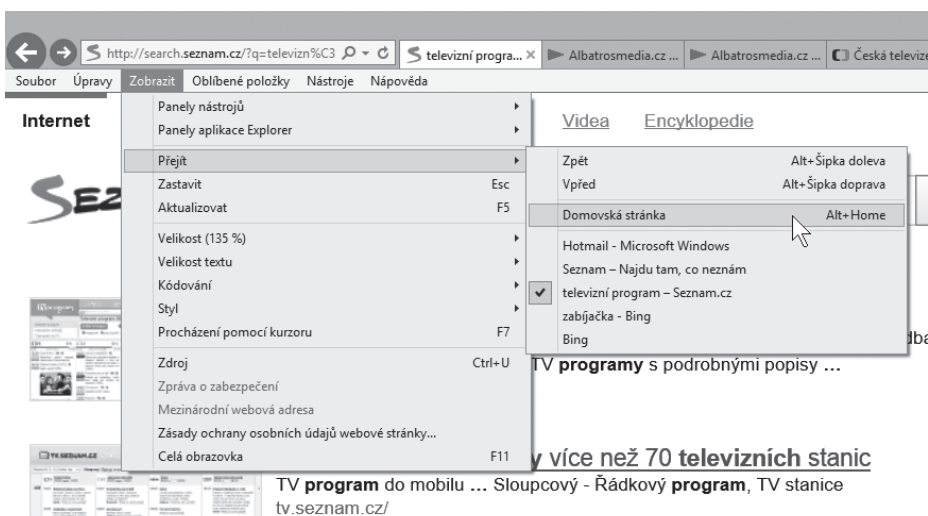

Obrázek 2.6 Zavření záložky

Kapitola 2 – Microsoft Internet Explorer

Každé klasické okno, tedy i okno Microsoft Internet Explorer, je v horní části opatřeno nabídkou; někdy se též říká menu. Tato nabídka obsahuje všechny příkazy k ovládnání programu. Aktivuje se klepnutím na položku nabídky, čímž se rozevře roleta, v níž se nadále vybírá pohybem myši, a jakmile najedeme na žádaný příkaz, potvrdíme jej klepnutím.

Nabídka nám často napovídá, jak daný příkaz vykonat rychleji, a to stiskem klávesové zkratky. Například na obrázku 2.7 se dovídáme, že k domovské stránce se dostaneme nejen zadáním tohoto příkazu, ale i stiskem klávesové zkratky **[Alt] + [Home]**.

Obrázek 2.7 Nabídka okna Microsoft Internet Exploreru

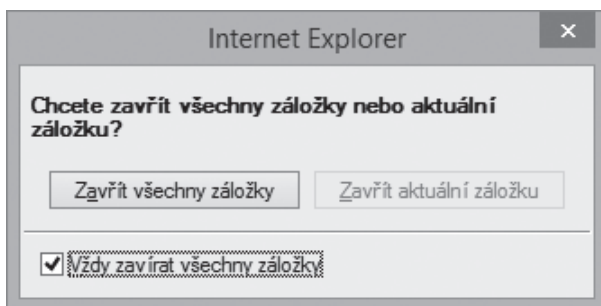
Tip: Pokud potřebujeme okno maximalizovat (pak zabírá celou plochu monitoru), stačí poklepat na jeho záhlaví; ve Windows 8 stačí, když okno uchopíme za záhlaví a odtáhneme je k hornímu okraji obrazovky.

Ještě než přejdeme k dalšímu tématu, musíme si říct, jak program Microsoft Internet Explorer ukončit. Výhodně k tomu poslouží tlačítko **Zavřít** v záhlaví okna nebo stisk klávesové zkratky **[Alt] + [F4]**.

Při prvním pokusu o ukončení programu se otevře malé dialogové okno s dotazem, zda si přejeme zavřít všechny záložky, nebo jen aktuální záložku. Tady doporučujeme zaškrtnout políčko **Vždy zavírat všechny záložky** a pak stisknout tlačítko **Zavřít všechny záložky**. Tím zřídíme, že nás toto dialogové okno přestane obtěžovat.

Poznámka: Když se to tak vezme kolem a kolem, není vlastně vůbec nutné okno Microsoft Internet Explorer zavírat, počítač lze vypnout, i když je tento program spuštěn. Ale přece jen je poctivější všechna okna uklidit a programy zavřít, než počítač vypneme.

Obrázek 2.8 Dialogové okno, které se otevře při ukončení programu

Prohlížení internetových stránek

Při prohlížení webových stránek musíme vědět, jak se na nich orientovat a jak se na nich pohybovat.

Každá stránka je totiž podstatně větší než vymezený prostor okna. Proto se musíme umět podívat i dolů nebo doprava, tedy tam, kam běžně nedohlédneme.

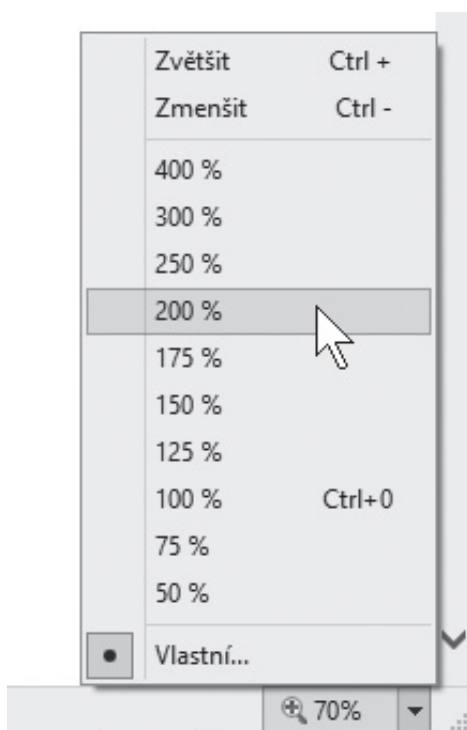
Především můžeme změnit měřítko zobrazení, což znamená, že text i obrázky se před námi zvětší nebo zmenší. K tomu je třeba stisknout klávesu **Ctrl** a držet ji; pak už je budeme otáčet kolečkem myši nahoru nebo dolů a můžeme sledovat, jak se vzhled okna mění.

Kapitola 2 – Microsoft Internet Explorer

Je-li pro nás tento hmat příliš složitý nebo si přejeme měřítko zobrazení nastavit přesně, stačí stisknout tlačítko **Změnit úroveň přiblížení** vpravo dole na stavovém řádku. Z jeho nabídky pak lze zvolit přesná měřítka zobrazení; údaje jsou uvedeny v procentech.

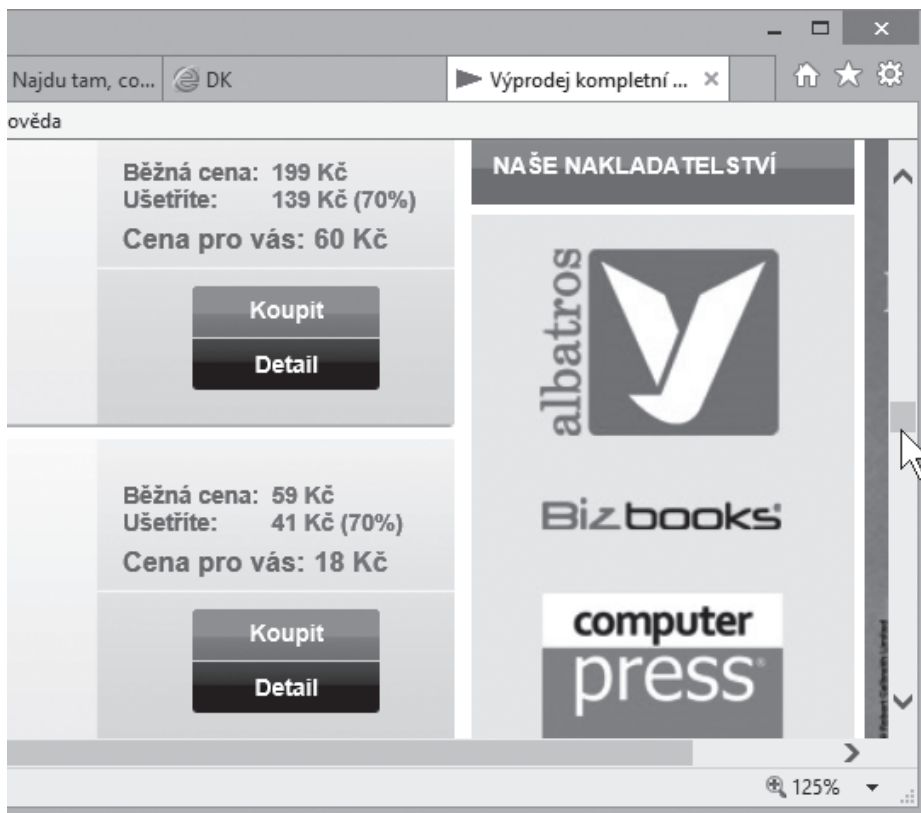
Tip: Obrázek 2.9 vám napovídá tři klávesové zkratky, kterými lze rovněž měřítko zobrazení upravit.

Obrázek 2.9 Nastavení měřítka zobrazení

Jestliže obsah okna přesahuje jeho okraje, můžeme stránkou pohybovat pomocí vodorovného a svislého posuvníku, které jsou umístěny po pravé straně okna a dole.

U posuvníku jsou aktivní jeho koncová tlačítka, která mají tvar šipek, a také jezdec, který svou polohou naznačuje pozici aktuálního výřezu vůči celé stránce.

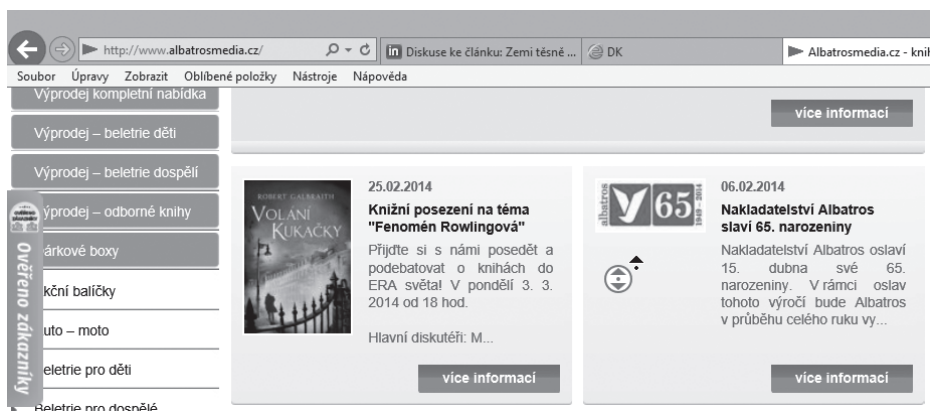
Obrázek 2.10 Využití jezce posuvníku

Zvláštní funkci má kolečko myši. Jestliže jím otáčíme, stránka před našima očima roluje v souladu se směrem otáčení.

Pokud však kolečko myši stiskneme, zobrazí se na ploše stránky zvláštní kurzor podobající se větrné růžici. Pak stačí posunout myš libovolným směrem, aby se obsah okna začal pohybovat, a to tím rychleji, čím více se od tohoto kurzoru vzdálíme. Přitom se zobrazuje šipka naznačující směr pohybu.

Kapitola 2 – Microsoft Internet Explorer

Pohyb okna obsahu zastavíme tak, že se opět vrátíme ke kurzoru, nebo dalším stiskem kolečka myši.

Obrázek 2.11 Využití kolečka myši pro pohyb na stránce

K pohybu na internetové stránce můžeme využít i klávesnici. Ve svislém směru, tedy nahoru, lze stránku posunout stiskem kurzorové klávesy , v opačném směru poslouží . Podobně lze pomocí kláves a posunovat obsahem okna do stran.

Na úplný začátek stránky lze přejít stiskem klávesové zkratky + .

Na úplný konec stránky lze přejít stiskem klávesové zkratky + .

Tip: Jestliže internetová stránka na stisk kláves vůbec nereaguje, znamená to, že buď se zobrazuje celá, nebo že okno Microsoft Internet Explorer není v dané chvíli aktivní. Pak je třeba kamkoli na jeho plochu klepnout.

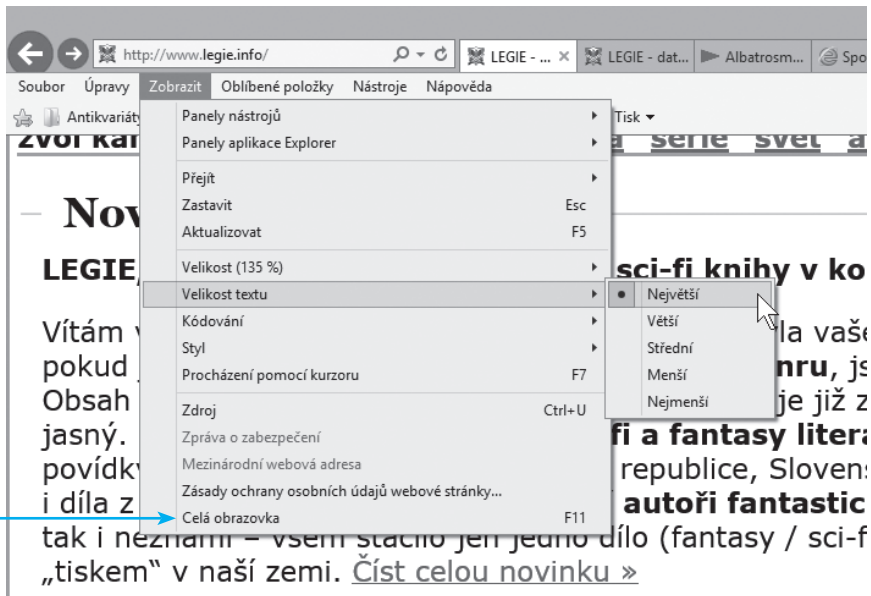
Někdy nám měřítko zobrazení vyhovuje, problémem ale může být velikost písmen. Písmena si můžeme zvětšit, když zadáme příkaz **Zobrazit** → **Velikost textu**. Dále volíme podle toho, jak chceme mít písmena veliká.

Poznámka: Změna velikosti textu může na stránce způsobit zmatek, protože stránka je často vytvořena na standardní velikost písma. Stane se, že text začne různě vytékat z rámečků a navzájem se překrývat, proto s těmito změnami budme opatrní a volme raději změnu měřítko zobrazení.

Poznámka: Mnohé stránky, například i stránky našeho nakladatelství, na změnu velikosti textu nereagují.

Obrázek 2.12 Změna velikosti textu

Tip: Stiskem klávesy **F11** lze v okně Microsoft Internet Exploreru skrýt všechno přebytečné a před očima nám zastane jen vlastní obsah stránky. Jedná se o tzv. režim **Celá obrazovka**. Stiskem stejné klávesy opět zobrazíme okno v původní podobě.

Hypertextové odkazy

Čtenář už zjistil, že některá místa na ploše internetové stránky jsou citlivá na kontakt s ukazatelem myši. Za normálních okolností se ukazatel myši podobá běžné šipce, ale jakmile pod sebou ucítí hypertextový odkaz, nabude tvaru malé ručičky. Tomu se běžně říká internetová pacička.

Hypertextový odkaz je aktivní místo na webové stránce. Obvykle to bývá část textu, která je podtržená. Někdy jsou hypertextovým

Kapitola 2 – Microsoft Internet Explorer

odkazem i obrázky nebo speciální tlačítka. Jestliže na toto místo klepneme, nabere prohlížení stránek jiný směr. Lze očekávat tyto reakce:

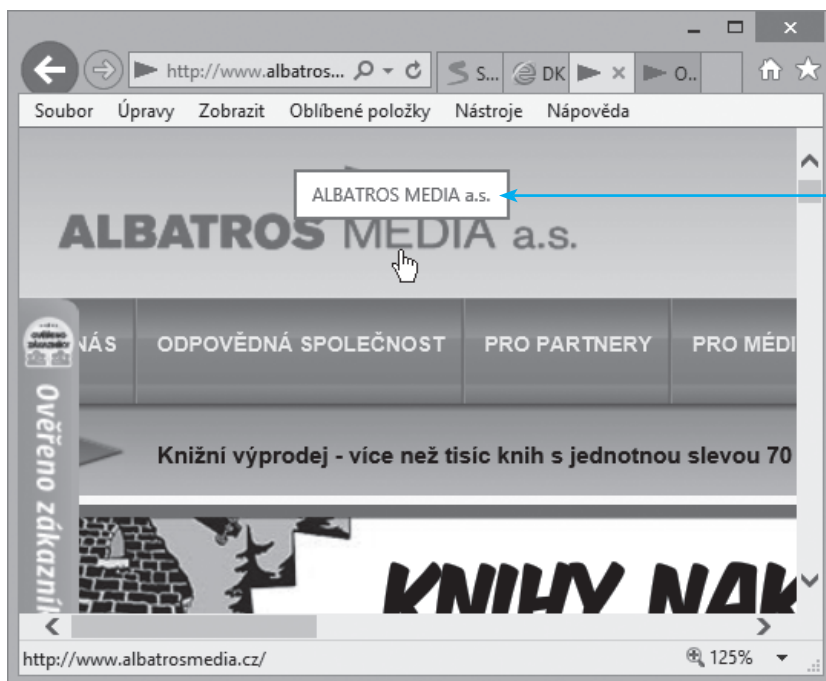
- zůstaneme na stejné stránce, ale zobrazí se jiné místo
- zobrazí se jiná, předem určená stránka, a to ve stejné záložce
- zobrazí se jiná stránka, ale v nové záložce
- zobrazí se jiná stránka, ale v novém okně

Poznámka: Někdy se po klepnutí na hypertextový odkaz nestane nic, ale to by nám nemělo vadit. Může to být chyba nebo je takto nastaven návrat na domovskou stránku serveru a odkaz funguje i na této stránce.

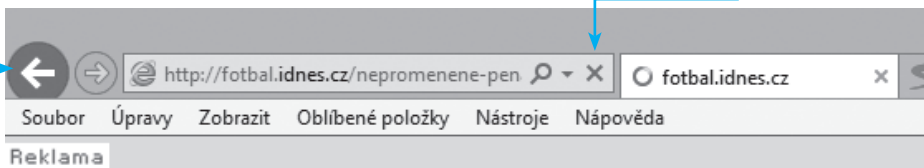
Tip: Je-li stránka naprogramovaná skutečně solidně, ihned po najetí na hypertextový odkaz se zobrazí nejen pacička, ale také malý **popisek** naznačující, co od tohoto odkazu lze očekávat. Současně se dole na stavovém řádku zobrazí celá adresa stránky, na kterou se odkazuje.

Obrázek 2.13 Internetová pacička naznačuje přítomnost hypertextového odkazu

Otevření žádané stránky nebývá okamžité. Obvykle nějaký čas trvá, než Internet danou stránku vyhledá a než ji náš počítač načte. Po dobu otvírání stránky se zobrazuje v oušku záložky pohyblivý symbol, který nás vyzývá k trpělivosti. Obvykle za několik sekund pohyb ustane a stránka se zobrazí.

Někdy se ale stane, že jsou stránky hůře dostupné nebo je Internet pomalejší. Potom načítání může trvat dlouho. Říkáme také, že Internet je zahlcený, to tehdy, když se o stejnou stránku zajímá najednou více, nebo dokonce příliš mnoho uživatelů. Pak můžeme načtení této stránky přerušit, a to stiskem tlačítka **Zastavit**, které najdeme vpravo v řádku **Adresa**, nebo stiskem klávesy **Esc**.

Obrázek 2.14 Tato stránka se právě načítá, čekejme

Poznámka: Všechny internetové stránky jsou takto propojeny pomocí hypertextových odkazů. V podstatě to znamená, že vlastně vůbec nemusíme do řádku **Adresa** zapisovat nějakou tu adresu, ale na stránku, kterou chceme zobrazit, se dostaneme pomocí hypertextových odkazů. Většinou vyjdeme z vyhledávače a pak už jedna stránka odkazuje na další atd.

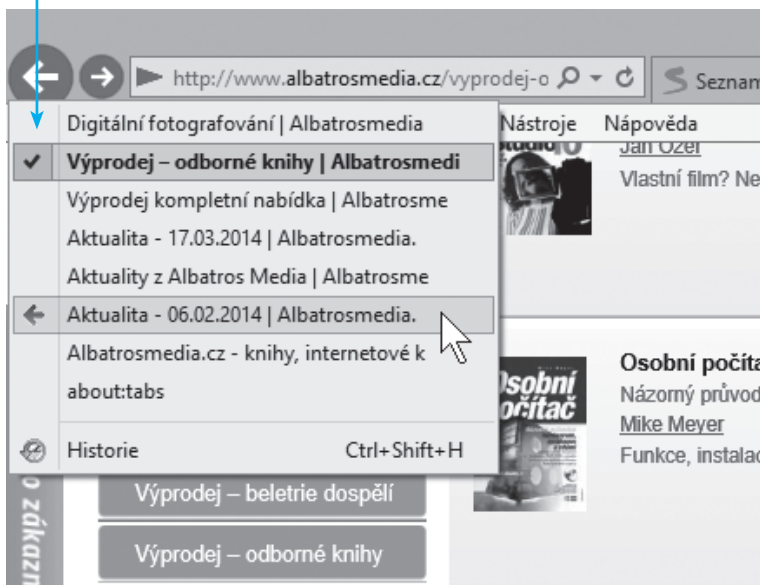
Může se stát, že se klepnutím na hypertextový odkaz dostaneme na stránku, o kterou vůbec nestojíme. Pak se musíme umět vrátit zpět ke stránce, ze které jsme vyšli.

Jestliže se nová stránka otevře ve stejné záložce, stačí stisknout tlačítko **Zpět**, aby se zobrazila stránka předchozí.

Kapitola 2 – Microsoft Internet Explorer

Tip: Jestliže stiskneme tlačítko **Zpět** a držíme nadále stisknuté levé tlačítko myši, otevře se **nabídka s několika posledními stránkami**, které jsme navštívili.

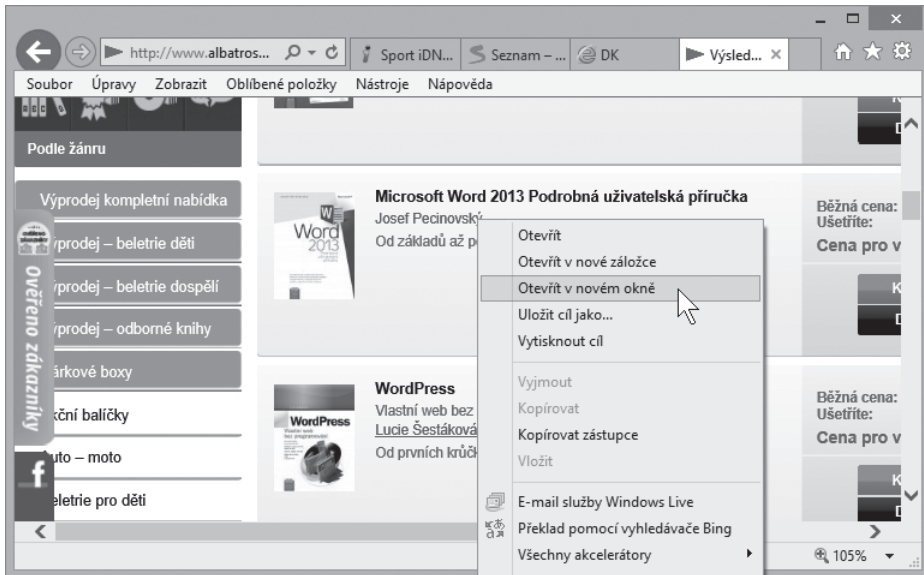

Obrázek 2.15 Využití nabídky tlačítka Zpět

Jestliže se stránka, o kterou nestojíme, otevře v nové záložce, lze tuto záložku ihned zavřít. Jen si připomeneme: stiskem tlačítka s křížkem v oušku záložky – viz obrázek 2.6.

Může se také stát, že se stránka otevře v novém okně. Potom může nastat zmatek a můžeme mít problémy s orientací. Znamená to, že jsou současně otevřená dvě okna Microsoft Internet Explorer. Přebytečné okno se vyplatí hned zavřít, a to stiskem klávesové zkratky **[Alt] + [F4]** nebo pomocí tlačítka **Zavřít** v záhlaví okna.

O tom, jakým způsobem se otevře další stránka, můžeme rozhodnout sami. Je ale třeba klepnout na místo hypertextového odkazu pravým tlačítkem myši. Pak se otevře místní nabídka, z níž můžeme volit (levým tlačítkem myši), jestli se má stránka **Otevřít** (rozumí se ve stejné záložce), **Otevřít v nové záložce** nebo **Otevřít v novém okně**.

Obrázek 2.16 Jak určit způsob otevření další stránky

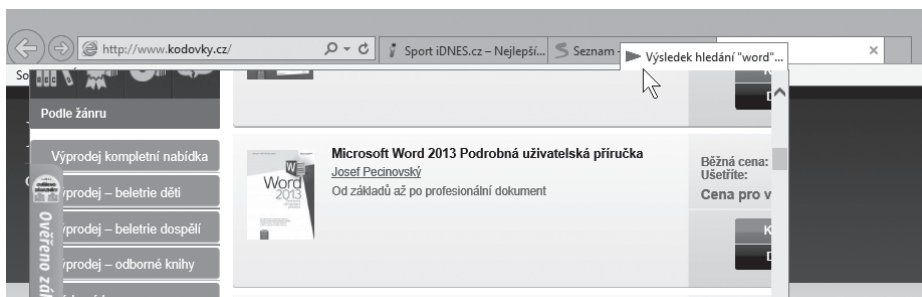
Hrajeme si se záložkami

Teď tady máme něco pro ty, kterým práce s myší nedělá žádné potíže. Záložek tak, jak se otevrou, si vlastně ani nemusíme všimnout, můžeme mezi nimi jen procházet, popřípadě je zavírat. Ale někdy pro nás může být pořadí záložek důležité.

Pozici záložky lze změnit, když ji uchopíme za ouško a za trvalého stisku levého tlačítka myši ji přesunujeme doleva nebo doprava; tuto situaci ukazuje obrázek 2.17. Jakmile uvolníme stisk myši, záložka se vloží na aktuální pozici.

Jestliže tímto způsobem odtáhneme záložku mimo okno Microsoft Internet Exploreru, otevře se nám současně další okno Microsoft Internet Exploreru.

A naopak, podobně můžeme přesunovat záložky i mezi okny, takže třeba okno s jedinou záložkou zavřeme tak, že tuto záložku přesuneme do jiného okna Microsoft Internet Exploreru.

Obrázek 2.17 Přesun záložky na jinou pozici

Jak hledat na internetové stránce

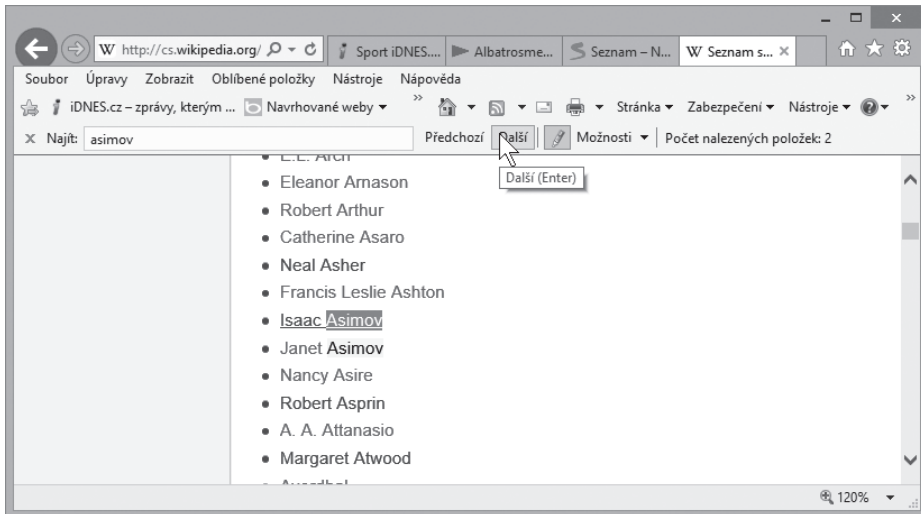
Internetové stránky bývají velmi rozlehlé. Občas máme takřka jistotu, že je na ní to, co momentálně potřebujeme, ale oči ne a ne najít příslušný text. Přestaneme je namáhat a svěříme hledání programu. Umí to lépe a daleko rychleji.

Pro prohledávání stránky je třeba stisknout klávesovou zkratku **Ctrl** + **F**; komu to dělá potíže, může z nabídky zadat příkaz **Úpravy** → **Vyhledat na této stránce**. Vzápětí se v horní části okna otevře malý panel hledání, do jehož vstupního pole zapíšeme hledaný text. Stránka pružně reaguje, a jestliže na ní hledaný text existuje, okamžitě jej zvýrazní. Jestliže se na první pokus nepodaří najít správné místo, můžeme prohledávat dál tak, že stiskneme tlačítko **Další**.

Současně nás panel **Najít** informuje o počtu nalezených položek.

Chceme-li upřesnit prohledávání, stiskneme tlačítko **Možnosti** a z jeho nabídky můžeme volit, zda chceme prohledávat **Pouze celá slova** a **Rozlišovat malá a velká písmena**.

Panel hledání můžeme skrýt stiskem tlačítka **Zavřít panel hledání**, nebude však vůbec vadit, necháme-li si jej zobrazovat trvale.

Obrázek 2.18 Prohledávání internetové stránky

Oblíbené položky

Záhy zjistíme, že si nejčastěji prohlížíme vlastně jen omezený počet stránek, většinou takové, které přinášejí aktuální informace z oblasti našeho zájmu. Někdy ale může být obtížné a hlavně zdlouhavé se k těmto stránkám vracet, zvláště když zapomeneme, jakou cestou se k nim dostat.

Je pravda, že nejčastěji navštívené stránky se nabízejí vždy na ploše okna, když vytvoříme novou záložku. Ale to mnohdy nestačí, navíc nelze přesně řídit, které stránky se tady mají zobrazit. Abychom tedy žádané stránky rychleji našli, můžeme si je označit jako **Oblíbené položky**.

Oblíbené položky jsou také dostupné z nabídky **Oblíbené položky** a z panelu **Oblíbené položky**, ale k dispozici je i panel nástrojů **Oblíbené položky** (to jsou dvě různé věci).

- Panel nástrojů **Oblíbené položky** zobrazíme zadáním příkazu **Zobrazit** → **Panel nástrojů** → **Panel Oblíbené položky**. Je to lišta umístěná pod horním okrajem okna.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.